GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 72. 5. Maia 1817.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Ogłoszono tu urzędownie drukiem więzykach Niemieckim i Polskim następuiący Patent Nayiaśnieyszego Pana:

My Franciszek Pierwszy, z Bożey Łaski Cesarz Austryacki, Król Jerozolimski, Węgierski, Czeski, Lombardzki i Wenecki, Dalmacki, Kroacki, Slawoński, Galicyi i Lodomeryi; Arcy-Xiążę Austryacki, Xiążę Lotaryński, Salcburski, Styryyski, Karyntski, Kraiński, Wyższego i Niższego Szlaska; Wielki Xiążę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uxiążęcony Hrabia Habsburski i Tyrolski etc. etc.

Uchwaliwszy w Królestwach Galicyi i Lodomeryi wraz z Bukowiną Organizacyą Stanów, w skutku nadań Nayiaśnieyszego wieko-pomney pamięci Cesarza Jozefa Drugiego z roku 1782. a względnie do Bukowiny z 1787, z niektóremi do okoliczności czasu przystosowanemi odmianami; spodziewamy się, że ta Nasza uchwała wiernym mieszkańcom Galicyi i Bukowiny będzie naypewnieyszym zakładem Naszey oycowskiey łaski i szczególnego zaufania, które pokładamy w ich wierności i uległości.

Postanowiliśmy zatem to, co następuie:

§. 1.

Ustanawiamy dla Naszych Królestw Galicyi i Lodomeryi cztery Stany; to iest: Stan Duchowieństwa, Stan Magnatów, Stan rycerski, i miasta królewskie.

§. 2.

Stan Duchowieństwa składa się z galicyyskich Arcybiskupów, Biskupów, Opatów, tudzież owych Infułatów, którym na ich prośbę zaszczytów stanowych dozwolemy, i z kapituł-katedralnych teraźnieyszych.

Stan Magnatów składa się z Xiążąt, Hrabiów i Baronów, Inkolat posiadaiących.

Do Stanu rycerskiego należą: wszystka Szlachta kraiowa, która się z procedencyi szlacheckiey podług przepisu Patentu dd. 20. Stycznia 1782 wywiedła, i w terminie wówczas wyznaczonym Immatrikulacyą pozyskała, tudzież ci, którym przez Nas albo przez Naszych Przodków Stan rycerski nadany, iako też i szlachta Stanu rycerskiego Naszego Państwa cesarskiego, skoro otrzymała Indigenat w tych królestwach, i zapisanie do metryki jeneralney stanów.

Między miastami, główne Miasto Lwów, dopóki większey liczbie miast-królewskich praw stanowych nienadamy — czwarty stan reprezentuie.

§. 3.

Ponieważ Bukowina w względzie składu stanowego, iuż Patentem z dnia 14. Marca 1787 do Galicyi wcieloną została, więc nayłaskawiey pozwalaiąc na pozostanie się przy tym wcieleniu, udzielamy w tey wierze następuiące bliższe oznaczenia.

a) Biskup bukowinski należy, tak iak Biskupi galicyyscy, do stanu Duchowieństwa.

b) Familie, którym w skutku §§. 2. i 3. Patentu dd. 14. Marca 1787 Hrabstwo, lub Baronostwo było nadanym, do Stanu-Magnatów, a

c) dawnieysi Bojarowie i Massyle, którzy dotąd użyli prawa do immatrykulacyi, tudzież owi, którym Rycerstwo przez Nas lub Naszych Przodków nadane — do Stanu rycerskiego liczyć się maią.

§. 4.

Prawa znaydowania się, zasiadania i głosowania na zgromadzeniach stanów Królestw Naszych Galicyi i Lodomeryi wraz z Bukowiną, udzielamy

Po pierwsze. Osobom posiadaiącym Urząd koronny tych Królestw, nadaiąc pierwszeństwo pomiędzy niemi, wyniesionemu na godność Prymasa Królestw Naszych Galicyi i Lodomeryi Arcybiskupowi katolickiemu obrządku łacińskiego.

Po wtóre: Arcybiskupom obrządkow grecko- i ormiańsko-katolickich, Biskupom, Opatom, tudzież owym Infułatom, którym zaszczytu tego, na ich prośbę dozwolemy, i Deputatom teraźnieyszych Kapituł katedralnych, których to Kapituła katedralna Lwowska, dwóch, każda inna zaś iednego na Seym posyłać ma. — Ostrzegamy iednakże, że tak Kanonicy na Deputatów kapituły wybrani, iako też i inni Dygnitarze duchowni, którzy nie są Biskupami i Arcybiskupami, chcąc bydź przypuszczonemi

do zgromadzenia Stanów, przed Prezesem stanowym z Prebendy im nadaney, z Installacyi do teyże, i z pozyskanego Indigenatu wywieść się powinni.

Po trzecie: Osobom wielkoletnim płci męskiey, które oprócz Indigenatu Stanu Magnatów lub rycerskiego, okażą dziedziczno-właściwe posiadanie iedney lub więcey maiętności tabularnych, na które w roku 1782 (a względnie Bukowiny w roku 1787) było nałożonego pierwiastkowego czystego podatku dominikalnego 75 ZR.

Po czwarte: Dwóm Deputatom głównego Miasta Lwowa.

Prawa atoli tego, tylko ci, którym iest nadane, osobiście używać mogą.

§. 5.

Do obwodu interessów stanowych, należą: wszystkie przedmioty tyczące się dobra powszechnego tych Królestw, Stanów, lub też poiedyńczego Członka onychże — iak dalece Rząd kraiowy obiaśnień w tedy mierze zasięga, albo Stany z własney pobudki, do podania proiektów ku dobru publicznemu zmierzaiących lub przedstawień — Rządowi kraiowemu, albo też do przesłania onych przez tegoż do Nas, spowodowanemi się znayduią: w szczególności zaś: utrzymywanie w ewidencyi i rozkład podatków gruntowych, równie iako też i danin z nimi połączonych, według zasad przez Nas ustanowionychi na przyszłość ustanowić się maiących: zawiadywanie woyskowym podatkiem kwaterowym i funduszem stanowym domestikalnym: nadawanie indigenatu: mianowanie Urzędników stanowych: przedstawianie na mieysca-fundu-szowe dla Królestw tych osobnemi rozporządzeniami przeznaczone, i utrzymywanie metryki szlachectwa.

§. 6.

Interessa większey wagi będą się ułatwiać na zgromadzeniu seymowym, a zaś do interessów potocznych — Wydział kraiowy-ustanowionym będzie.

§. 7.

Wydział ten składać się będzie: z dwóch Assessorów czyli Deputatów trzech pierwszych Stanów, i iednego Deputata Miasta Lwowa. Będzie mu przydana stosowna liczba osób pomocnych, otrzyma dokładną Instrukcyą, a dotychczasowe Kollegium stanowe odda mu Archivum z resztą papierów urzędowych.

§. 8.

Prezydencyą i zarądzenie interessami tak w Zgromadzeniach stanowych, iak w Wydziale-kraiowym, poruczyliśmy Prezydentowi kraiowego Gubernium, zaradziwszy oraz względem Zastąpienia onegoż na przypadek przeszkody.

Prezes stanowi porządek, podług którego interessa na Seymie pod obradę wzięte bydź maią. Może zdanie swoie albo poprzedniczo, albo też na końcu otwierać, i sam głosy zbierać.

§. 9.

Względem obwodu interessów Stanów w §. 5tym wspomnionego, następuiące dodać znayduiemy postanowienia.

1. Deputacyie do Dworu Naszego tylko za otrzymanem w pierw od Nas pozwoleniem wysyłane bydź mogą.

2. Prawo nakładania podatków w całym swoim obrębie przy Nas się zostaie: będziemy atoli corocznie, o uchwalonym rospisaniu nakładow pienężnych lub produktowych, z podatkiem-gruntowym połączonych - cztery owe Stany, w sposobie właściwych Postulatow-uwiadamiać.

3. Rospisanie składek albo też wezwanie do ofiar dobrowolnych na iaki bądź cel, tylko za Naszym zezwoleniem Stany uskuteczńić mogą.

4. Indigenat mogą Stany na Seymie zgromadzone, z własnego wyboru tylko takim osobóm nadawać, które iuż należą do Stanu Magnatów lub rycerskiego Naszego Państwa cesarskiego.

5. Taxy indigenatu ustanowiliśmy dla Stanu Magnatów na dwa Tysiące, a dla Stanu rycerskiego na Tysiąc Zł. reń. które zawsze w owey opłacać się maią walucie, iaka w ogólności na opłacenie tax do Kass-rządowych wpływaiących będzie przepisaną. Taxy te tylko za Naszym pozwoleniem darowane bydź mogą.

§. 10.

Seym regularnie raz w rok odprawionym, a dzień do tego przez Nas wyznaczonym będzie. W ważnych okolicznościach mogą także Stany i pomimo zwyczaynego Seymu, iednakże tylko za Naszym zezwoleniem bydź zwołane.

Na uczynione przez Gubernium w imie Nasze oświadczenie; iż seym skończony: zgromadzenie natychmiast się rozeydzie.

§. 11.

Ciału stanowemu przeznacza się Sąd szlachecki Lwowski iako Forum privilegiatum.

§. 12.

Na znak Naszey szczególney łaski pozwalamy Stanom tych Królestw, prawo-zasiadania i głosowania maiącym, Noszenie mundurów stanowych w kolorach herbu kraiowego.

Przy oznaymieniu ninieyszym głównych ustaw względem organizacyi Stanów w tych

Królestwach, oświadczamy oraz, iż dla uroczystego zaprowadzenia i wyboru Assessorów-Wydziału, Seym w Naszym królewskim Mieście Lwowie na dniu szesnastym Czerwca roku 1817 odprawiać każemy, nie wątpiąc, że na Seymie tym, osoby podług §. 4. tego Naszego Patentu upoważnione, obecnymi, i tym, co im w imieniu Naszym będzie przełożonym, trudnić się będą.

Dań w Naszym Cesarskim głównym i rezydencyalnym mieście Wiedniu, dnia trzynastego miesiąca Kwietnia, Tysiąc - ośmset siedmnastego, a Panowania Naszego dwudziestego szóstego Roku.

FRANCISZEK.

(L. S.)

Aloizy Hrabia Ugarte,
Król. Czeski naywyższy, i Arcyxiążęco-Austryacki pierwszy Kanclerz.

Prokopiusz Hrabia Lazanzky.

Jan Nep. Baron Geislern.

Z własnego naywyższego rozkazu Jego C. K. Apost. Mości:
Karol Widmann.

Jeszcze przed ogłoszeniem tego Patentu, posłał C. K. Rząd kraiowy pod dniem 28ym p. m. do Urzędow cyrkułowych dla niezwłocznego ogłoszenia, co następuie:

Jego Ces. Król. Mość, organizacyią stanową w Królestwach Galicyi i Lodomeryi wraz z Bukowiną nayłaskawicy uchwalić, a dla solennego Zaprowadzenia Stanów, y wyboru Assessorow-Wydziału-Seym na dniu 16tym Czerwca r. t. w głownym mieście Lwowie odprawić — nakazać raczyła.

Wydany w tey mierze Patent naywyższy niezwłocznie przez druk będzie ogłoszonym, a rozesłanie Exemplarzów w kilka dni nastąpi.

Nadewszystko potrzeba niewątpliwie ustanowić, kto ma wstęp do zgromadzenia stanowego.

Tym końcem wyznaczony iest tutay we Lwowie pod Prezydencyią Jaśnie Wielmożnego Hrabiego Kazimierza Rzewuskiego stanowy Konses weryfikacyiny, do którego należeć będzie, Wywody w tey mierze podane, roztrząsać i ważność tychże zatwierdzać.

Podług Ustaw naywyższego Patentu cztery będą Stany

a). Stan Duchowieństwa; do tego należą galicyiscy Arcybiskupi, Biskupi, Biskup bukowiński grecko-disuniacki, Opaci Infułaci, którym Jego Ces. Król. Mość prawa tego nada, i teraźnieysze Kapituły katedralne.

b). Stan Magnatów: to iest, Inkolat posiadaiących Xiążąt, Hrabiów i Baronów.

c). Stan rycerski: do tego należą wszyscy szlachcice kraiowi, którzy się z procedencyi szlacheckiey podług przepisu Patentu ddo. 20. Stycznia 1782 wywiedli, y Immatrykulacyią w terminie po owczas wyznaczonym otrzymali, tudzież ci, którym stan rycerski przez Nayiaśnieyszego Cesarza albo przez Poprzedników Jego iest nadany, na koniec Szlachcice rycerskiego stanu, Cesarskiego Państwa austryiackiego, otrzymawszy Indigenat tuteyszo kraiowy i zapisanie w stanową Metrykę ieneralną.

d). Miasta: Stan ten czwarty — tymczasowo tylko główne miasto Lwow reprezentuie.

Prawo Znaydowania się, Zasiadania y głosowania na Zgromadzeniach stanowych nadane iest przez Jego Ces. Król. Mość

Po 1wsze. Osobom, posiadaiącym w Królestwie Galicyi i Lodomeryi Urząd koronny.

Między temi, Jego Ces. Król. Mość, zaszczyconemu godnością Primasa - Arcybiskupowi obrządku - łacińskiego pierwszą nadaie rangę.

Po 2gie. Arcybiskupom grecko- i ormiańsko-katolickich obrządkow, Biskupom, Opatom, Infułatom, którym Jego Ces. Król. Mość prawa tego, na ich prozbę udzieli; Deputatom Kapituł katedralnych teraźnieyszych — z których to Kapituła Lwowska dwóch, każda inna zaś iednego na Seym delegować może.

Po 3cie. Osobom wielkoletnim płci męskiey, które oprócz Indigenatu Stanu Magnatow, lub rycerskiego okażą dziedziczno - własne posiadanie iedney lub więcey maiętności tabularnych, na które w roku 1782 było nałożonego pierwiastkowego - czystego podatku dominikalnego 75 fr.

Po 4te. Dwóm Deputatom głównego Miasta Lwowa.

Prawa tego, ten tylko, któremu iest nadane, osobiście użyć może.

Wzywaią się tedy wszystkie osoby Stanu duchownego, Magnatow- i rycerskiego, chcące otrzymać prawo znaydowania się zasiadania z głosowania na Seymie, — do podania potrzebnych na to dowodów — podług oznaczeń następuiących:

Te są

dla Stanu Duchownego

a raczey dla Kanoników, ponieważ Arcybiskupi i Biskupi żadnych niepotrzebuią podawać dowodow.

a). List wierzytelny ich Kapituły,

b). Nadanie Prebendy, i installacyia do teyże

)(2

e). pozyskany Indigenat.

Dla Stanu Magnatow i rycerskiego.

a). Rok dwudziesty czwarty wieku przeżytego, albo też sądowa deklaracyia wielkoletności.

b). Indigenat stanu Magnatów lub rycerskiego, albo procedencyia z Oyca który indigenat ten posiadał.

c). Posiadanie dziedziczno-własne iedney lub więcey maiętności tabularnych, na które w roku 1782 a co do Bukowiny w roku 1787, było nałożonego pierwiastkowego czystego podatku dominikalnego 75 ZR.

d). Co do tak zwanych Sujets mixtes: Deklaracyia wyraźna, lub przez milczenie okazana, do pozostania pod berłem austryiackim.

Gdyby dla szczególnych przyczyn metryki, diplomata-legitymacyie, wywody-procedencyi i inne dokumenta w terminie wyznaczonym podane bydź nie mogły, natenczas potrzeba w prośbie tak przyczyny te iako też i okoliczności, przez które Szlachectwo-kraiowe Podaiącego chce bydź udowodnionym, należycie okreslić.

Przełożony cyrkularny te przyczyny i okoliczności ile mu są wiadome potwierdzi, a Konses prośby takowe zrezolwuie.

Prośby te wprost maią bydź przesyłane do stanowego Konsesu Weryfikacyinego we Lwowie; który uznawszy dowody za ważne, wyda Certifikat, na mocy którego osoba w tymże wymieniona, będzie miała prawo, znaydowania się, zasiadania i głosowania na Seymie.

Certifikaty te różnią się zupełnie od Legitymacyiow-Szlachectwa samemu Nayiaśnieyszemu Panu zostawionych, i niepodpadaią prócz stęplu klassowego żadnym taxom.

Od Urzędników-koronnych teraźnieyszych, tudzież od Arcybiskupów i Biskupów żadnych nowych nie wymaga się dowodów.

Proiekt do stanowego munduru galowego Seymowi pierwszemu iest zostawiony; pozwala atoli Jego Ces. Król. Mość w sposobie tymczasowey Distinkcyi Stanow, każdemu, który się z Szlachectwa stanu kraiowego i z Dziedzictwa dóbr wywiedzie, i Certifikat na to otrzyma, od dnia wprowadzenia do grona stanowego, nosić mundur polny, którego opisanie poźniey będzie wydane.

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytaniia.

Dnia 9. Kwietnia koło południa, przywieziano znowu z Manszestru do Londynu pod mocną strażą trzy osoby oskarżone o zdradę główną. Nazywaią się: W. Kent, J. Plant i Jakób Leach. Uwięzieni byli 28go Marca, w dzień powszechnego zgromadzenia, które przez Władze i woysko tak prędko rozproszone zostało. Wszyscy trzey mieszkali w okolicy Manszestru. Kilka godzin trzymano ich w biórze policyynem na ulicy Bow, potem zaprowadzono ich do bióra Departamentu Spraw wewnętrznych, gdzie onychże w obecności Lorda Sidmoutha, P. N. Conanta i innych Urzędników sądowych badano. W tymże samym czasie i w tem samem biórze badano powtórnie ośmiu spiskowych, d. 31go Marca z Manszestru do Londynu przyprowadzonych. Kufer sprzysiężonego Knighta przyniesiono do bióra i przetrząsano go. Mówią, że znaleziono w nim rozmaite cięźkie poznaki winy iego. Badanie trwało do godz. 6tey wieczoney, a potem rozłączono więźniow i zaprowadzono każdego do osobnego więzienia. Skutek badania nie iest ieszcze wiadomy. Knight był Podskarbim i Sekretarzem Związku Reformatorów, który (iak się gazeta Manszesterska wyraża) rozwiązał się iakby przez instynkt, skoro zawieszenie aktu Habeas Corpus ogłoszonem zostało.

Gazeta Angielska Morning-Chronicle, ubolewaiąc nad losem Napoleona Bonapartego, oświadczyła niedawno, że tego poiąć nie może: iakiemi się zasadami rządzi Angliia, postępuiąc sobie z Bonapartem wsród pokoiu, iak z ieńcem woiennym, i pyta się: iakie ma Angliia prawo do karania iego? Na to odpowiada gazeta ministeryalna Kuryer: Bonaparte więziony iest nie dla tego, aby go za przestępstwa iuż popełnione karać, lecz aby go nie dopuścić do popełnienia nowych; więziony iest, ponieważ doświadczenie przekonało, że wolność iego nie da się pogodzić ze spokoynością Swiata; nakoniec więziony iest, ponieważ wciąż ieszcze znayduią się niestety osoby, i ieszcze przez wiele lat znaydować się będą, które będąc wychowane według zasad rewolucyynych, przyięłyby go z radością, gdyby się ieszcze raz w pośród nich pokazał, i dałyby mu się prowadzić do nowey walki, którey skutek, aczkolwiekby był niewątpliwy, przecież zrządziłby powtórnie rozlew krwi strumieniami.

Do tey gazety załączony iest 10ty numer Rozmaitości.